

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/482/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1312214293
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1312214293.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov JUDr. Ing. Maria Dubaňa a JUDr. Zuzany Mališovej v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, proti odporcovi: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č.k. 11C/161/2012-20, zo dňa 30.1.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh a odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ sa návrhom na začatie konania domáhal zaplataenia 175 eur titulom majetkovej ujmy a 221,28 eura titulom nemajetkovej ujmy. Podľa návrhu navrhovateľ ako veriteľ zo zmluvy o úvere navrhol súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu, ktorá vznikla neplnením záväzku z tejto zmluvy. Súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie a udelil mu poverenie. Navrhovateľ neskôr podal návrh na zmenu exekútora a očakával, že ku zmene dôjde rozhodnutím súdu v zákonom stanovenej lehote. Podľa navrhovateľa mal súd rozhodnúť do 30 dní odo dňa doručenia návrhu na zmenu exekútora. Exekučný súd napriek tomu, že vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadovala si spoluprácu s účastníkmi konania, nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenom čase. Majetková ujma vznikla navrhovateľovi ako náhrada účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutím o ňom. Podľa navrhovateľa vynaložil na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov 70 eur, na udržiavanie a správu informačného systému 40 eur, na komunikáciu s pôvodným exekútorom sumu 50 eur, na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných súdu, na poštové a telekomunikačné výdaje sumu 15 eur, spolu 175 eur. Nemajetkovú ujmu navrhovateľ odôvodnil skutočnosťou, že neskorým ukončením procedúry zmeny súdneho exekútora nastalo riziko zániku povinného, riziko zmarenia účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, riziko insolventnosti povinného. Náhradu vníma ako spravodlivú satisfakciu za konkrétne porušenie jeho nárokov a práv. Podľa jeho názoru tento stav vyvolal u neho pocit frustrácie, úzkosti, nespravodlivosti, neistoty a nedôvery v právo a rovnosť v spoločnosti, zánik ďalších plánovaných podnikateľských aktivít a vytvorených podnikateľských plánov, hospodársku stratu, ovplyvnil podnikateľské postupy a spôsobil

neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Súd bol nečinný 141 dní, preto si uplatňuje titulom nemajetkovej ujmy sumu 221,28 eura (55,32 eura za mesiac).

Súd prvého stupňa po oboznámení sa s obsahom spisu vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 36Er/1692/2002 zistil, že dňa 6.8.2002 bola súdu doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Dňa 16.8.2002 súd poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora Dr. Ľubomíra Pekára, pričom 23.11.2010 bol súdu doručený návrh na zmenu súdneho exekútora, o ktorom rozhodol uznesením zo dňa 8.4.2011 tak, že vyhovel návrhu navrhovateľa a vykonaním exekúcie poveril JUDr. Rudolfa Krutého (uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.1.2012). Konštatoval, že do rozhodnutia súdu v tomto konaní poverenie pre exekútora nebolo vrátené.

Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že nesprávnym úradným postupom v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. je aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda. Mal za to, že nesprávnym úradným postupom sa zakladá objektívna zodpovednosť štátu, ktorej sa v zmysle ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. nemožno zbaviť. Zodpovednosť predpokladá kumulatívne splnenie troch podmienok a to nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Podľa súdu prvého stupňa z ustanovenia § 44 ods. 6 Exekučného poriadku platného v čase začatia exekučného konania vyplýva, že ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Uviedol, že ustanovenie § 44 Exekučného poriadku bolo novelizované a od 1.9.2005 bol súd povinný rozhodnúť o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. Vychádzajúc z uvedeného zdôraznil, že nakoľko v prejednávanom prípade ide o konanie, ktoré bolo začaté pred 1.9.2005, súd nebol povinný rozhodnúť o zmene exekútora do 30 dní odo dňa doručenia návrhu na zmenu exekútora, tak ako to tvrdil navrhovateľ a dospel k záveru, že nesprávny úradný postup nie je v tomto prípade založený na porušení ustanovenia Exekučného poriadku.

Súd prvého stupňa mal ďalej za to, že navrhovateľ zároveň nepreukázal splnenie druhého predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to existenciu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy; s poukazom na § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. konštatoval, že v prejednávanom prípade si navrhovateľ uplatnil majetkovú škodu vzniknutú správou pohľadávok prostredníctvom pracovných výkonov jeho zamestnancov, pričom bol názoru, že takto vyčíslená škoda nemá príčinnú súvislosť s postupom súdu, nakoľko aj v prípade zmeny súdneho exekútora by navrhovateľovi vznikli náklady súvisiace so správou jeho pohľadávok a aj náklady na udržiavanie a správu informačného systému. Dospel k záveru, že ani ostatná škoda a to administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných súdu a náklady na poštovné a telekomunikačné náklady neboli v konaní preukázané, keď súčasťou súdneho spisu nie sú žiadne urgencie ani iná komunikácia navrhovateľa a teda ani v tomto prípade navrhovateľ nepreukázal príčinnú súvislosť medzi ním tvrdenou škodou a postupom súdu. Mal za to, že nedošlo k zmenšeniu majetku navrhovateľa, ani k vynaloženiu iných nákladov, ktoré by navrhovateľ nemusel znášať aj v prípade, ak by súd o jeho návrhu rozhodol v kratšej lehote a uzavrel, že absentuje príčinná súvislosť medzi navrhovateľom tvrdenou a vyčíslenou škodou a postupom súdu pri rozhodovaní o zmene exekútora. Nesúhlasil s tvrdením navrhovateľa, že postupom súdu bol vystavený riziku zániku povinného, riziku zmarenia účelu konania, či riziku insolventnosti povinného, nakoľko súd neodkladne po doručení žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora, ktorý bol oprávnený ku všetkým krokom smerujúcim k vymoženiu pohľadávky navrhovateľa a zmena exekútora neovplyvnila ani účel konania, ani nemala bezprostredný vplyv na povinného.

K požadovanej náhrade nemajetkovej ujmy súd prvého stupňa uviedol, že vznik zodpovednosti štátu za vznik nemajetkovej ujmy tiež predpokladá existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, ako majetkovej sféry poškodeného a môže predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a podobne. Zákon pri určení výšky nemajetkovej ujmy neustanovuje

žiadne kritériá a tým ponecháva voľnú úvahu súdu, aby s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil skutočnosti významné pre určenie výšky náhrady. V danom prípade navrhovateľ nenavrhoval žiadne dôkazy, ktorými by preukazoval nemajetkovú ujmu. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že neexistuje ani príčinná súvislosť medzi navrhovateľom deklarovanou nemajetkovou ujmu, ktorá mu mala vzniknúť a postupom súdu pri zmene súdneho exekútora a návrh navrhovateľa na zaplatenie nemajetkovej ujmy ako nedôvodný zamietol.

Keďže navrhovateľ nepreukázal splnenie ani jedného predpokladu zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, súd prvého stupňa návrh ako nedôvodný zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému odporcovi, ktorý si náhradu trov konania neuplatnil, náhradu trov konania nepriznal.

Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie navrhovateľ a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Namietol prejednanie veci v neprítomnosti jeho právneho zástupcu pre nesplnenie podmienok podľa § 101 ods. 2 O.s.p., keď navrhovateľ riadne a včas požiadal z dôležitých dôvodov, ktorých existenciu preukázal priloženými listinnými dôkazmi, o zrušenie nariadeného pojednávania a vyslovil, že trvá na osobnej účasti právneho zástupcu na predmetnom pojednávaní.

Ďalej uviedol, že už v návrhu na začatie konania upovedomil o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená náhodným výberom na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Podľa navrhovateľa je tomu tak aj preto, že rozhodnutie krajského súdu o námietke zaujatosti je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach a v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanía práva na nestranný súd. Navrhovateľ podal ústavnú sťažnosť pre porušenie jeho práva na nestranný súd, ktorej výsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu. Nebolo a nie je preto prípustné pokračovanie v konaní pojednávaním, v ktorom vykonával úkony a rozhodoval vylúčený sudca.

Navrhovateľ namietol predčasnosť rozhodnutia vo veci samej z dôvodu súbežného rozhodovania o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. Nakoľko vydaním rozhodnutia vo veci samej predbehol súd prvého stupňa účinky právoplatného rozhodnutia o prerušení konania, odňal navrhovateľovi možnosť konať pred súdom.

K degradácii zásady kontradiktórnosti konania, porušeniu práva navrhovateľa na súdnu ochranu a k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo podľa navrhovateľa v dôsledku nemožnosti vyjadriť sa k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní vychádzal; rovnako nemal možnosť vyjadriť sa k dôkazom, ktoré súd prvého stupňa vykonal, ani k prednesom a nemal možnosť vyjadriť sa k nim a navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení.

V ďalšom navrhovateľ tvrdil, že vo veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. V situácii, kedy bolo vo veci potrebné vykonať dokazovanie listinami založenými v exekučnom spise a za stavu, kedy sa odporca vôbec nevyjadril k podanému návrhu, mal súd prvého stupňa navrhovateľovi umožniť uplatňovať svoje stanoviská k skutkovým, ale aj právnym otázkam nastoleným samotným súdom prvého stupňa v súvislosti s nesprávnym úradným postupom a výškou spôsobenej škody. Ak tak neurobil a vo veci rozhodol, porušil právo navrhovateľa na kontradiktórny súdny proces. Upozornil na skutočnosť, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie, ktorého obsah a rozsah si bez uvedenia dôvodu určil sám. Kontradiktórnosť procesu sa vzťahuje i na oprávnenie vyjadrovať sa k dôkazom, ktoré súd získal z vlastnej iniciatívy. Dodal, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia napadnutého rozsudku poznateľný a nie je zrejmé, či išlo o listiny založené v exekučnom spise.

Uviedol, že ak odporca nereagoval na výzvu v zmysle § 114 ods. 3 O.s.p., mal súd prvého stupňa rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie podľa § 153b O.s.p. Namiesto toho však súd prvého stupňa bez

nariadenia pojednávania doplnil skutkový základ dokazovaním, ktorého obsah a rozsah si určil sám a rozhodol vo veci samej ignorujúc § 153b O.s.p.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku v časti zamietnutia návrhu na náhradu majetkovej škody mal navrhovateľ za nepreskúmateľné a arbitrárne, keď súd prvého stupňa sa zaoberal len škodou, ktorá mala súvisieť so správou pohľadávky počas nečinnosti súdu a opisoval ju ako škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s konaním povinného. Úplne však ignoroval tvrdenia navrhovateľa o majetkovej škode, ktorá vznikla titulom udržiavania a správy informačného systému a titulom výdajov na administratívne spracovanie textov urgencií, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií a na poštovné a telekomunikačné výdaje. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, akou úvahou súd prvého stupňa dospel jednoznačne a nepochybné k presvedčeniu o tom, že majetková škoda navrhovateľovi nevznikla. Napriek jedinečnosti skutkového základu odôvodnil súd prvého stupňa rozsudok úplne rovnakými dôvodmi opísanými tými istými vetami ako v iných svojich rozhodnutiach, v ktorých vystupuje navrhovateľ a odporca, avšak v ktorých boli rozdielne skutkové okolnosti. Pri dodržovaní práva navrhovateľa na odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemožno ústavnoprávne akceptovať vytváranie odôvodnenia rozsudkov formulárovým spôsobom.

Navrhovateľ nesúhlasil ani s tvrdením, že náklady na správu pohľadávky počas nečinnosti súdu zapríčinil povinný. Ak by totiž došlo k rozhodnutiu o návrhu v zákonnej lehote, náklady na správu by prešli na súdneho exekútora a boli by časom transformované do podoby trov exekúcie. Dlužník však nemôže byť zaťažovaný plnením náhrady nákladov tam, kde tieto vznikli z iného právneho titulu, než je výkon exekúcie pre nezaplatenie pohľadávky veriteľovi. Pravým právnym titulom je v danej veci nesprávny úradný postup exekučného súdu a za ten dlžník nemôže niesť zodpovednosť. Nemôže byť teda ani tým, kto by znášal náklady spojené so správou pohľadávky, ktoré vznikli vykonaním nesprávneho úradného postupu. Navrhovateľ chcel predložiť dôkazy o výške majetkovej škody, a to aj prostredníctvom znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie zabezpečil. Súd prvého stupňa však dokazovanie neprípustne skrátil len na dôkazy vykonávané ex offo, navrhovateľa nepoučil podľa § 120 ods. 4 O.s.p. a neoznámil mu, že hodlá vyhlásiť rozhodnutie vo veci samej, aby tak mal priestor navrhnúť a predložiť ďalšie dôkazy.

V súvislosti so zamietnutím návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy namietol navrhovateľ skutočnosť, že súd prvého stupňa nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rozhodnutie v zákonom stanovenom čase. Samotný súd prvého stupňa predsa zistil, že o návrhu nebolo rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote a pre túto nečinnosť a nesprávny úradný postup nenašiel žiadne objektívne udržateľné ospravedlňujúce dôvody. Napriek zisteniu porušenia práva toto nekonštatoval a na tejto chybe postavil rozhodnutie o nepriznaní nemajetkovej ujmy.

Za irelevantné navrhovateľ označil úvahy súdu prvého stupňa o tom, aké spôsoby judikovania pohľadávky zvolil, navyše keď súdne rozhodnutia všeobecných súdov sú rovnocenné s rozhodnutiami rozhodcovských súdov; rovnako irelevantnými sú aj úvahy o podstate a rozsahu podnikateľského rizika, ktoré nemožno pre existenciu čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vzťahovať na možnosť vopred predpokladať porušovanie zákona štátnym orgánom a úvahy o udržiavaní kontaktu súdneho exekútora, keď tento nemôže byť činný, kým nezíska poverenie na vykonanie exekúcie od súdu.

Odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 17.12.2015 (§ 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p.).

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa odvolací súd potvrdil, pretože je vecne správny a nakoľko sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti postupu a záverov prijatých súdom prvého stupňa a v nadväznosti na odvolacie námietky navrhovateľa odvolací súd uvádza, že súd za splnenia predpokladov uvedených v ustanovení § 115a ods. 1, 2 O.s.p. na prejednanie veci samej nenariadil pojednávanie a o veci rozhodol

len na základe listinných dokladov predložených účastníkmi konania. Podľa § 115a ods. 1, 2 O.s.p. na prejednanie veci samej nie je potrebné nariadovať pojednávanie, ak to nie je v rozpore s požiadavkou verejného záujmu a ak možno vo veci rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi a účastníci s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia alebo sa výslovne práva na verejné prejednanie veci vzdali. Pojednávanie nie je potrebné nariadovať ani v drobných sporoch. Za drobný spor je treba považovať prípad, ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1.000 eur (§ 200ea ods.1 O.s.p.). S poukazom na predmet konania (nárok na zaplatenie sumy 175 eur titulom majetkovej ujmy a 221,28 eura titulom nemajetkovej ujmy) nemožno mať pochybnosť o tom, že predmetné konanie spĺňa zákonné kritériá pre jeho posúdenie ako drobného sporu. Preto pokiaľ súd prvého stupňa pri prejednaní veci využil možnosť postupu uvedeného v § 115a ods. 2 O.s.p. a vo veci nenariadil pojednávanie, neodňal svojim postupom možnosť účastníkov konať pred súdom. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 O.s.p.) a v súlade s § 21 ods. 2 zák. č. 36/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku bolo v rovnakej lehote zverejnené v elektronickej podobe na webovej stránke súdu.

K otázke nestrannosti konajúceho sudcu, ktorú navrhovateľ opätovne (a z totožných dôvodov ako v návrhu na začatie konania) namietal ústavnou sťažnosťou, odvolací súd udáva, že táto už bola v konaní právoplatne vyriešená Krajským súdom v Bratislave ako nadriadeným súdom postupom podľa § 16 O.s.p., keď uznesením č.k. 8NcC/291/2012-11, zo dňa 23.10.2012 rozhodol, že sudcovia Okresného súdu Bratislava III (o.i. zákonná sudkyňa JUDr. Silvia Gandelová) nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania danej veci. Nie je preto dôvodná odvolacia námietka, že v predmetnej veci rozhodoval vylúčený sudca, keď navrhovateľ v odvolaní neuviedol iné dôvody zaujatosti zákonného sudcu, než v návrhu na začatie konania. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že otázku, či vo veci rozhodoval vylúčený sudca, môže preskúmať len súd vyššieho stupňa v riadnom inštančnom postupe na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, a nie ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti navrhovateľa.

Odvolací súd nespochybňuje zásadu kontradiktórnosti konania, pod ktorú možno subsumovať právo účastníka konania byť oboznámený s predloženými dôkazmi a vyjadreniami, vyjadriť sa k nim a predložiť či označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak nie je možný čisto absolútny, resp. formalistický výklad tejto zásady bez väzby na ostatné zásady občianskeho súdneho konania (napr. zásadu hospodárnosti a plynulosti súdneho konania). Neobstojí preto námietka navrhovateľa ohľadom porušenia práva na kontradiktórny súdny proces, keď súd prvého stupňa do rozhodnutia o veci samej poskytol navrhovateľovi dostatočný časový priestor predložiť, navrhnuť dôkazy, oboznámiť sa s dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a sám navrhovateľ z vlastného rozhodnutia tento priestor nevyužil. Navrhovateľ neoznačil ani nepredložil mimo návrhu na začatie konania ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Nedôvodná je preto jeho námietka odňatia možnosti konať pred súdom s tým, že na pojednávaní chcel predložiť znalecký posudok ako dôkaz o výške vzniknutej majetkovej škody. Navrhovateľ nepoukázal na existenciu znaleckého posudku v návrhu na začatie konania a ani neskôr; neoznačil ho teda ako dôkaz na preukázanie svojich tvrdení (ani s tým, že ho založí po jeho vyhotovení). V danej veci súd prvého stupňa poskytol účastníkom (aj právnenému zástupcovi navrhovateľa) reálnu možnosť chrániť svoje práva a oprávnené záujmy. Ak túto možnosť bez uvedenia dôvodov (ospravedlniteľných) účastník nevyužije, takéto chovanie už zákonodarca nedovoľuje v odvolacom konaní zohľadniť v jeho prospech. V predmetnej veci súd prvého stupňa nevykonával dokazovanie z vlastnej iniciatívy, ako uviedol navrhovateľ v odvolaní, keď exekučný spis označil ako dôkaz v návrhu na začatie konania samotný navrhovateľ. Pokiaľ potom súd prvého stupňa pri zachovaní postupu podľa § 115a ods. 2 O.s.p. rozhodol len na základe listinných dokladov navrhnutých navrhovateľom v návrhu na začatie konania a predložených do momentu jeho rozhodnutia, nedošlo jeho postupom k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania a ani k odňatiu práva na spravodlivý súdny proces.

Nedôvodná je aj odvolacia námietka týkajúca sa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia „formulárovým spôsobom“. Z úradnej činnosti je totiž odvolaciemu súdu známe, že navrhovateľ podal množstvo návrhov na začatie konania, týkajúcich sa totožných účastníkov s takmer totožným skutkovým základom. Samotný navrhovateľ všetky návrhy na začatie konania a procesné návrhy v týchto konaniach odôvodňuje identicky, t.j. „formulárovým spôsobom“, pričom rozdiely sa týkajú iba spisových značiek exekučných konaní, mien súdnych exekútorov a obdobia, po ktoré bol exekučný súd v omeškaní s

rozhodnutím o návrhu na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, resp. návrhu na zmenu súdneho exekútora. Za tejto situácie nemožno súdu prvého stupňa vytýkať rovnaké, či obdobné odôvodňovanie napadnutého rozsudku s inými rozsudkami, najmä ak súd prvého stupňa sa v napadnutom rozsudku zaoberal skutočne iba predmetnou vecou. Naproti tomu navrhovateľ v odvolaní uviedol viaceré odvolacie dôvody, ktoré nekorešponujú s priebehom predmetného konania či s odôvodnením napadnutého rozsudku. V odvolaní je tak viacero rozporov, keď napr. navrhovateľ na jednej strane namietol, že nemal možnosť oboznámiť sa s vyjadrením odporcu a na druhej strane že nakoľko sa odporca nevyjadril, mal súd prvého stupňa rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie (postup v zmysle § 153b O.s.p. je však upravený ako možnosť a nie povinnosť súdu). Rovnako navrhovateľ na jednej strane namietol prejednanie veci na pojednávaní v jeho neprítomnosti v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p., no na strane druhej namietol skutočnosť, že v predmetnej veci sa neuskutočnilo pojednávanie, pričom nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania.

K argumentácii navrhovateľa namietajúcej rozhodnutie o návrhu na prerušenie konania v rozhodnutí o veci samej odvolací súd uvádza, že takýto postup súdu prvého stupňa v danom prípade uplatňovaný nebol; v predmetnej veci navrhovateľ nežiadal ani o zrušenie termínu pojednávania. Odvolací súd sa preto nezaoberal odvolacími námietkami navrhovateľa, v ktorých reagoval na procesný postup súdu prvého stupňa nevyplývajúci z obsahu spisu a ani z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (námietky o nevyhovení žiadosti navrhovateľa na odročenie pojednávania, námietka o tom, že konečné vydanie rozhodnutia vo veci samej neprichádzalo do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí súčasne rozhodol o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p., proti ktorému pripustil odvolanie).

Pokiaľ ide o právne posúdenie veci, má odvolací súd v názorovej zhodne so súdom prvého stupňa za to, že navrhovateľ nepreukázal splnenie žiadneho z predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Správne súd prvého stupňa dospel k záveru, že už prvý zákonný predpoklad, ktorým je nesprávny úradný postup, nebol splnený. Navrhovateľ odvodzuje svoj nárok na náhradu škody z nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v exekučnom konaní vedenom pre pohľadávku navrhovateľa v zákonom stanovenej lehote. Podľa ustanovenia § 238 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom ku dňu podania návrhu oprávneného na zmenu exekútora, konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak. Podľa ustanovenia § 44 ods. 5 Exekučného poriadku (v znení platnom ku dňu začatia exekučného konania - 4.2.2003) ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že na rozhodnutie o návrhu oprávneného na zmenu exekútora zákonodarca exekučnému súdu nestanovil lehotu. Z uvedeného je zrejmé, že exekučný súd pri rozhodovaní o návrhu na zmenu exekútora nebol v danej veci viazaný 30-dňovou zákonnou lehotou od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora, a teda rozhodnutím o zmene exekútora až po jej uplynutí neporušil žiadnu zákonnú lehotu a nedošlo k žiadnemu nesprávne úradnému postupu.

Vzhľadom na nesplnenie prvého z kumulatívnych predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., nebolo potrebné skúmať splnenie ďalších predpokladov. Odvolací súd však pre úplnosť dodáva, že sa stotožňuje aj so záverom súdu prvého stupňa, že navrhovateľ v konaní nepreukázal vznik ani výšku majetkovej škody.

Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia a že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, nebola alebo nemohla byť preukázaná a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorí z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí.

Dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním vzniku a výšky škody a príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou a nesprávnym úradným postupom súdu zaťažuje navrhovateľa, ktorý nemôže vznik a výšku škody odvodzovať od jej paušálneho vyčíslenia. Nakoľko navrhovateľ neoznačil a nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval vznik a výšku škody a ani jej príčinnú súvislosť s nesprávnym úradným postupom, neunesol dôkazné bremeno a súd prvého stupňa preto z uvedeného dôvodu návrh v tejto časti zamietol. Rovnako v súvislosti s uplatnenou nemajetkovou ujmom odvolací súd uvádza, že samotné nedodržanie zákonnej lehoty bez preukázania skutočností odôvodňujúcich závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, nezakladá bez ďalšieho nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Navrhovateľ si náhradu nemajetkovej ujmy uplatnil za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky. Navrhovateľ tieto svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nekonkretizoval a ničím nepreukázal; uvádzané skutočnosti tak ostali len v rovine všeobecných tvrdení bez preukázania konkrétneho zásahu. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že sú to práve okolnosti predmetnej veci, ktoré by neumožnili priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ani v prípade preukázania tvrdení navrhovateľa. Je síce povinnosťou štátu zabezpečiť, aby bola spravodlivosť poskytnutá včas, pričom personálne a materiálne problémy na jeho strane spravidla nie sú dôvodom, ktorý by ospravedlnil porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Uvedené zásady však platia pre štandardné situácie, kedy účastník obracajúci sa na súd so svojou vecou nemá dôvod zaujímať sa o pripravenosť súdu na poskytnutie súdnej ochrany v jeho veci. No v prípade, ak sa jedna osoba v priebehu krátkeho času obráti na súdy s enormným množstvom nových návrhov, v rámci prevencie (§ 417 ods. 1 Občianskeho zákonníka) sa musí zaujímať o to, či a v akých podmienkach je súd jej podania schopný vybaviť, a je povinná akceptovať, že vybavenie jej vecí nemusí byť tak promptné, ako vybavovanie vecí iných navrhovateľov. Súd je totiž povinný zabezpečiť okrem iného rovnaký prístup k spravodlivosti pre všetkých a navrhovateľ nemohol reálne očakávať, že súd promptne vybaví všetky jeho veci na úkor všetkých ostatných. Navrhovateľ preto nemohol legitímne očakávať vybavenie všetkých svojich žiadostí v 30 dňovej lehote a nemohol preto z dôvodu jej nedodržania zažiť stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci.

V prejednávanej veci teda súd prvého stupňa svoje rozhodnutie založil na správne a dostatočne zistenom skutkovom stave veci, ktorý po právnej stránke správne posúdil a svoje úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil, aj náležite a presvedčivo odôvodnil. Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, podľa ktorého navrhovateľ v konaní nepreukázal splnenie všetkých zákonom kumulatívne stanovených podmienok pre založenie objektívnej zodpovednosti odporcu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom súdu v exekučnom konaní v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom v rozhodnom čase (existencia nesprávneho úradného postupu, vznik majetkovej škody, resp. nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi vzniknutou škodou, resp. nemajetkovou ujmom a nesprávnym úradným postupom).

Napadnutý rozsudok odôvodnil súd prvého stupňa spôsobom zodpovedajúcim § 157 ods. 2 O.s.p., pričom odvolací súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, čomu zodpovedá odôvodnenie napadnutého rozsudku, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní úspešný odporca by mal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Nakoľko si však náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, odvolací súd mu ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.